

عنوان مقاله:

تصویر سازی و تصویر آرایی فریب کاری در شاهنامه فردوسی و کلیله دمنه نصرالله منشی (مغول و تیموری)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 15، شماره 35 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

منصور مره یی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زاهدان، ایران

حبیب جدیدالاسلامی - گروه آموزشی زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، شهر زاهدان، ایران

خلاصه مقاله:

فریب و نحوه رفتاری فریبکاران در دو کتاب شاهنامه و تاریخ بیهقی که از آثار وزین ادب و هنر فارسی هستند، به وضوح نمایان است. نیرنگ در بخشهای حماسی اسطوره‌های و تاریخی شاهنامه به کار رفته است که به نظر می رسد در بخش حماسی آن با انگیزه و اهداف شخصی و انسانی و ملی، بیشترین کاربرد را دارد. برخلاف معنای متعارف نیرنگ که مفهومی منفی دارد؛ در شاهنامه جنبه ها و مفاهیم مثبت آن را می توان مشاهده کرد. آیا فریب بر اثر رفتار شخصیت های بانفوذ سیاسی چون: محمود، مسعود و بوسهل ... است که در دوره ای بر اریکه ی قدرت و هدایت جامعه تکیه زده، به حکمرانی پرداخته، به فریب روی آورده و توانسته اند از بروز آشوب جلوگیری کنند یا اینکه محمودیان با تضریب و فریب سبب عزل طرفداران مسعود شده و نوعی بی ثباتی و اضطراب را گسترش داده اند. در این دو اثر ادبی گاهی فریبکاری ها موجب هلاک عامل آن شده و در مواقعی نیرنگ های افراد به حالت خنثی درآمد و زیانی نداشته است. وقتی به درستی و حق بینانه به حقایق می نگریم، درمی یابیم که انسان هایی بوده اند که به انجام اعمال و گذرشان توجه نکرده و اگر اندیشیده اند، به ضرورت و بی تاثیر بوده است. در این نوشتار سعی می شود به نوع فریب و حيله و هدف نیرنگ بازان پرداخته شود. نگارنده بنا به اقتضای هر خدعه ای نکات اخلاقی، معرفتی، سیاسی و اجتماعی را برای حظ و تنبه درج کرده تا چراغ راه هدایت رهروان حقیقت باشد.

کلمات کلیدی:

شاهنامه، تاریخ بیهقی، حماسه، اسطوره، تصویرسازی، فریب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/985757>

